

Ple de gom a gom

24/VIII/1977

Atestar, en català, significa només «afirmar que una cosa és certa, donar-ne fe o testimoniatge». I atestat és el participi passat del verb atestar o, com a substantiu, designa l'escriptura que atesta un fet. Però actualment també es fan servir aquestes formes amb un sentit que no han tingut mai en la nostra llengua: diuen, per exemple, que es preveu que aquest vespre el camp de futbol «estarà atestat». I volen dir, és clar, que segurament serà ple de gom a gom.

Cal rebutjar, doncs, aquest ús de les formes atestar i atestat que devem a la influència del castellà. De mitjans amb què poder prescindir d'aquestes formes impròpies no ens en falten pas: el verb omplir presenta un ampli ventall de sinònims o mots afins que cobreixen perfectament tot el seu camp semàntic, amb els significats complementaris d'intensitat, de distribució, de manera, de compleció, etc. En primer lloc, tal com ja hem vist, el verb omplir —o, el seu concurrent emplenar— i l'adjectiu ple admeten diverses adjuncions adverbials que en completen el sentit: omplir o ple de gom a gom, omplir del tot, ple fins dalt, ben ple, etc. Cal tenir també en compte l'adjectiu curull i els verbs curullar i acaramullar, sobre els quals vam tenir ocasió de fer algunes precisions no fa gaires dies així com els verbs abarrotar —que no és pas cap castellanisme, com creiem que algú creu—, entatxonar, carregar —en alguns casos especials: carregar la pipa, el dipòsit, etc. — i, encara, farcir i embotir que, pròpiament, tenen una aplicació en el camp de l'art culinària i la gastronomia i que també es poden usar, per analogia, en alguns altres casos.

Com a substitució o tradició de «atestar» hem d'esmentar també atapeir que vol dir «fer més compacta una cosa comprimint-la; disminuir-ne els intersticis». En un aspecte, doncs — indicat el caràcter perfect d'una acció — atapeir es pot considerar sinònim de omplir. Es a dir, més exactament, el participi passat atapeit usat com a adjectiu, pot presentar-se com un sinònim de ple intensificat adverbialment, o del seu superlatiu: ple de gom a gom, pleníssim.

ALBERT JANE